

РЕШЕНИЕ

№ 11

гр. гр. Добрич, 15.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ДОБРИЧ в публично заседание на деветнадесети януари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Георги М. Павлов

при участието на секретаря Нели Ил. Бъчварова
като разгледа докладваното от Георги М. Павлов Търговско дело № 20223200900078 по описа за 2022 година

Търговско дело № 78/2022 г. по описа на Окръжен съд – Добрич е образувано по искова молба, рег. вх. № 2168/20.04.2022 г. на регистратурата на Окръжен съд–Добрич, подадена от „АГРИВА БГ“ ООД гр. Добрич, ул. „***“ № 1, ЕИК ***, с която срещу „ЗОРА – ***И“ ООД с. Добрин, ул. „***“ № 14, общ. Крушари, област Добрич, ЕИК ***, е предявен иск за сумата от 169 300.00 лв., представляваща обезщетение за понесени вреди, изразяващо се в разликата в цената по разваления договор за покупко-продажба на 500 т. слънчоглед от 23.02.2022 г. и цената по заместващите сделки, ведно със законната лихва, начиная от датата на предявяване на иска – 20.04.2022 г., до окончателното ѝ изплащане, претендиран на основание чл. 323 ТЗ във вр. с чл. 87, ал. 2 ЗЗД.

Ответникът оспорва иска по основание и размер по съображения, подробно развити в отговора на исковата молба и допълнителния отговор. Излага доводи, че между страните не е бил сключен договор за търговска продажба. Твърди се, че се касае за договаряне на сделки с цел увреда на ответника, като представените от ищеца фактури са подправени документи.

ДОБРИЧКИЯТ ОКРЪЖЕН СЪД, като прецени доказателствата по делото и доводите на страните, на основание чл. 235, ал. 2 ГПК, приема за установена следната **ФАКТИЧЕСКА ОБСТАНОВКА**:

На 21.02.2022 г. между „АГРИВА БГ“ ООД от една страна като продавач и „ОЛИВА“ АД от друга страна като купувач е сключен договор за търговска продажба, по силата на който продавачът се е задължил да прехвърли на купувача собствеността на 600 т. високоолеинов слънчоглед-реколта 2021 г., със срок на доставка 01.03.2022 г. – 31.03.2022 г. срещу цена в размер на 1 225.00 лв./м.т., без включен в цената ДДС, която купувачът се задължава да заплати. Страните са се споразумели купувачът да заплати на продавача авансово по проформа фактура 95 % от цената на тон от договореното количество стока, като продавачът се задължава да издаде авансова фактура към деня на плащането – чл. 4.2.а от Договора. Страните уреждат окончателно финансовите си отношения по стойността на продаденото количество стока в срок от 10 работни дни след финализация на сделката по количество и качество, потвърдено с уведомление от купувача, както и след получаване на оригиналните фактури за предаденото количество и качество стока – чл. 4.2.б. от Договора.

Във връзка с изпълнението на задълженията на „АГРИВА БГ“ ООД, произтичащи от договора за търговска продажба с „ОЛИВА“ АД, комисионерът на „АГРИВА БГ“ ООД *** се е договорил с представителя на „ЗОРА – ***И“ ООД *** за закупуването на 500.000 т. слънчоглед – реколта 2021 г. за цена от 1 200.00 лв. От събраните по делото чрез разпита на свидетеля *** гласни доказателства се установява, че страните са се споразумели да извършат лабораторни изследвания за качеството, чистота и масленост - *** се е обадил на ***, като му заявил, че „има цена“ от 1 200.00 лв., а *** му заявил „добре, ще продавам, ела да си вземеш проба.“ Видно от писмените доказателства – протокол за изпитване на зърнено-житни и маслодайни култури на „АГРИВА“ АД от 22.02.2022 г., по заявка на „ЗОРА – ***И“ ООД, пробата е доставена от свидетеля *** за анализ, като са установени следните показатели – влага и летливи вещества – 5.3 % , масленост към наличната влага – 43.1 %, примеси – 3.4 % и олеинова киселина – 86.2 %. Управителят на „АГРИВА БГ“ ООД заявил на свидетеля ***, че ще купят слънчогледа за 1 200.00 лв. *** изпратил на *** по viber ф-ра 184/23.02.2022 г. На 25.02.2022 г. купувачът „АГРИВА БГ“ ООД е превел по банковата сметка на продавача „ЗОРА – ***И“ ООД сумата от 600 000.00 лв., представляваща договорената цена. На 02.03.2022 г. и на 03.03.2022 г. купувачът „АГРИВА БГ“ ООД е изпратил по електронната поща на продавача

„ЗОРА – ***И“ ООД покана за доставка, като е изразил готовност за започване на транспортиране на стоката на 04.03.2022 г. от 08.30 ч.

На 04.03.2022 г. продавачът „ЗОРА – ***И“ ООД е върнал на купувача „АГРИВА БГ“ ООД сумата от 600 000.00 лв. с посочено на платежния документ основание „неосъществена сделка“.

Констатирано е от вещото лице по съдебно-счетоводната експертиза, че в счетоводството на „ЗОРА–***И“ ООД като издател на ф-ра 184/23.02.2022 г. са в наличност и трите екземпляра на фактурата с вписан забележка „анулирана“. Процесната фактура не е отразена в счетоводните регистри на издателя, не е включена справка-декларация по ЗДДС и в дневника за продажби и не е декларирана пред НАП. Експертизата е установила, че постъпилите на 25.02.2022 г. по банковата сметка на „ЗОРА–***И“ ООД в размер на 600 000.00 лв. с наредител „АГРИВА БГ“ ООД са отчетени в счетоводните книги на ответника като задължение към ищеца. С възстановяването на сумата на 04.03.2022 г. е погасено така възникналото задължение към съконтрагент до размера, в който е възникнало. Видно от заключението на вещото лице по съдебно-счетоводната експертиза, процесната фактура е отразена в счетоводните регистри на „АГРИВА БГ“ ООД като „доставчик по аванс“, включена в справка-декларация по ЗДДС и в дневника за покупки за данъчен период 01.02.2022 г. – 28.02.2022. и декларирана пред НАП. Платената на 25.02.2022 г. сума в размер от 600 000.00 лв. на „ЗОРА–***И“ ООД е отразена като погасяване на задължение към доставчик. С получаването на 04.03.2022 г. на сумата от 600 000.00 лв. по банковата сметка на „АГРИВА БГ“ ООД с наредител „ЗОРА–***И“ ООД е погасено възникналото вземане от доставчик по аванс до размера, който е възникнало.

Видно от писмените доказателства по делото, както и от заключението на вещото лице по съдебно-счетоводната експертиза, „АГРИВА БГ“ ООД е закупила от търговци следните количества слънчоглед както следва: ф-ра № *****/04.03.2022 г. от ЗП „ЖИВКО ДИМИРОВ П.“ слънчоглед-реколта 2021 г., 98 т. при единична цена 1 550.00 лв./т. или общо 151 900.00 лв.; ф-ра № 35/04.03.2022 г. от ЗП „***“ слънчоглед-реколта 2021 г., 23.5 т. при единична цена 1500.00 лв./т. или общо 35 250.00 лв.; ф-ра № 10000000010/04.03.2022 г. от ЧЗС „*** П.“ слънчоглед-реколта 2021 г., 250 т.

при единична цена 1 550.00 лв./т. или общо 387 500.00 лв.; ф-ра № 7/04.03.2022 г. от „НИКОРА 2018“ ЕООД слънчоглед-реколта 2021 г., 23 т. при единична цена 1 550.00 лв./т. или общо 35 650.00 лв.; ф-ра № 220/04.03.2022 г. от „ОРЕХИТЕ“ ЕООД слънчоглед-реколта 2021 г., 106 т. при единична цена 1 550.00 лв./т. или общо 149 010.00 лв. Общото количество на закупената стока – слънчоглед-реколта 2021 г. е 493.840 т. на обща стойност 759 310.00 лв.

Вещото лице е установило, че горепосочените фактури са отразени в счетоводните регистри на „АГРИВА БГ“ ЕООД, като ответникът е заплатил на продавачите отразената в първичните счетоводни документи цена на закупените количества стоки. Фактурите са отчетени в справки-декларации по ЗДДС и дневниците за продажби на продавачите за данъчен период 01.03.2022 г. -31.03.2022 г. и декларирани пред НАП, респективно отчетени в справки-декларации по ЗДДС и дневниците за продажби на купувача за данъчен период 01.03.2022 г. -31.03.2022 г. и декларирани пред НАП.

Според експертното мнение на вещото лице, „АГРИВА БГ“ ЕООД е издало ф-ра № 524/21.03.2022 г. с получател „ОЛИВА“ АД, отразена в сч. с/ка „клиенти“, като начислен приход от продажба на стоки 592.060 т. на стойност 725 273.50 лв., като стойността на аванса от 698 250.00 лв. е отписан от сч. с/ка „клиенти по аванси“. Налице е издадено от „АГРИВА БГ“ ЕООД с получател „ОЛИВА“ АД дебитно известие № 540/29.03.2022 г. към ф-ра № 524/29.03.2022 г. с основание „бонификация за масло и примеси, слънчоглед реколта 2021 КН 2012-12060099 по Договор О-121-1049-NOS/21.02.2022“ за 529.060 т. от по 4.66 лв./тон на обща стойност 2 759.00 лв., която е отразена като приход от продажба на стоки.

От писмените доказателства по делото – кантарни бележки за износ, издадени от „АГРИВА БГ“ ЕООД и кантарни бележки за вход, издадени от „ОЛИВА“ АД, приемо-предавателен протокол от 21.03.2022 г. се установява, че в периода 14.03.2021 г. – 21.03.2022 г. „АГРИВА БГ“ ЕООД е предало на „ОЛИВА“ АД 592.060 т. високоолеинов слънчоглед-реколта 2021 г.

При така безспорно установената фактическа обстановка се налагат следните **ПРАВНИ ИЗВОДИ:**

В разглеждания случай се установява, че на 21.02.2022 г. между страните по делото „АГРИВА БГ“ ООД като купувач и „ЗОРА – ***И“ ООД

като продавач е възникнало облигационно отношение по договор за търговска продажба, по силата на което продавачът се е задължил да прехвърли на купувача собствеността на 500 т. слънчоглед-реколта 2021 г. при единична цена от 1 200.00 лв./т. или общо 600 000.00 лв., която купувачът се задължава да заплати.

Договорът за търговска продажба е двустранен, възмезден, консенсуален, неформален, комутативен с облигаторно-вещно действие; абсолютна търговска сделка по смисъла на чл. 1, ал. 1, т. 1 и 2, чл. 286, ал. 1 ТЗ.

В процесния казус, с оглед разпоредбите на чл. 13-14 ЗЗД, договорът е сключен на 21.02.2022 г. вербално между представителя на „АГРИВА БГ“ ООД *** и представителя на „ЗОРА–***И“ ООД ***, с постигането на консенсус относно съществените елементи на сделка – предмет–500.00 т. слънчоглед-реколта 2021 г. и цена - 600 000.00 лв.

Сделката е документирана с първичен счетоводен документ - ф-ра 184/23.02.2022 г., издадена от продавача „ЗОРА–***И“ ООД, съдържащ изискуемите от чл. 7, ал. 1 ЗСч реквизити: наименование и номер, съдържащ само арабски цифри; дата на издаване; наименование, адрес и номер на идентификация по чл. 84 ДОПК на издателя и получателя; предмет и стойностно изражение на стопанската операция; име и фамилия на съставителя. Фактурата документира наличието на търговска сделка между страните, обективираща основните елементи на търговската продажба по смисъла на чл. 318 и сл. ТЗ.

Купувачът е изпълнил задължението си за плащането на цената, произтичащо от разпоредбата на чл. 200 ЗЗД във вр. с ч. 327, ал. 1 ТЗ, като на 25.02.2022 г. е превел по банковата сметка на продавача сумата от 600 000.00 лв., представляваща договорената цена.

Продавачът не е изпълнил задължението си, произтичащо от чл. 187 ЗЗД за предаване на продадената стока.

Видно от писмените доказателства – уведомление от 07.03.2022 г. отправено от „АГРИВА БГ“ ООД до „ЗОРА–***И“, на 04.03.2022 г. купувачът неформално е развалил договора с оглед неизпълнението на задължението на продавача да предаде стоката.

На 04.03.2022 г. продавачът е върнал на купувача сумата от 600 000.00

лв. с посочено на платежния документ основание „неосъществена сделка“.

Видно от писмените доказателства – уведомление от 07.03.2022 г. отправено от „АГРИВА БГ“ ООД до „ЗОРА-***И“, на 04.03.2022 г. купувачът неформално е развалил договора по реда на чл. 87, ал. 2 ЗЗД с оглед неизпълнението на задължението на продавача да предаде стоката.

От писмените доказателства по делото, както и от заключението на съдебно-счетоводната експертиза се установява, че непосредствено след развалянето на договора на 04.03.2022 г. купувачът купил заместваща стока на обща стойност 769 300.00 лв.

Разваленият договор е на стойност 600 000.00 лв., а заместващите сделки са на стойност 769 300.00 лв. – разликата между цената на разваления договор и цената по сделката за покритие възлиза на 169 300.00 лв.

Съгласно разпоредбата на чл. 323 ТЗ, ако продажбата бъде развалена и в подходящ срок след развалянето купувачът е купил заместваща стока, купувачът може да получи разликата между цената по продажбата и цената по заместващата стока.

Претенцията за вреди в този случай изисква сделката за покритие да е сключена в подходящ срок след разваляне на договора, за да отразява адекватно действителната пазарна стойност на стоката към този момент, като критерий за обезщетяване на вредата от влошаване на икономическата конюнктура

Посочената разпоредба, която установява общ за търговските сделки правен принцип следва да се приложи по аналогия и когато договорната връзка е прекратена, какъвто е именно и настоящия случай.

В процесния казус са налице елементите на юридическия факт на чл. 323 ТЗ за ангажиране отговорността на продавача – наличие на валидно сключен договор за търговска продажба, разваляне/прекратяване на договора, закупуване на замесваща стока от купувача, осъществено на 04.03.2022, като при това положение настъпването и размера на вредата е равна на разликата между цената по продажбата и цената по сделката за покритие – в случая 169 300.00 лв. Налице е и причинно – следствена връзка между прекратяването на договора и сключването на заместваща сделка.

С оглед изложените съображения се налага извода за основателност на иска, поради което същият следва да се уважи.

Съгласно чл. 78, ал. 1 ГПК, заплатените от ищеца такси, разноси по производството и възнаграждение за един адвокат, ако е имал такъв, се заплащат от ответника съразмерно с уважената част от иска. На ищеца следва да се присъдят разноси по обезпечителното производство по ч. т. д. № 53/2022 г. по описа на Окръжен съд – Добрич: държавна такса – 40.00 лв., разноси – 567.00 лв. и адвокатско възнаграждение – 3 000.00 лв., както и разноси по настоящото производство 7 272.00 лв. и адвокатско възнаграждение в размер на 5 916.00 лв.

С оглед гореизложените съображения, **ДОБРИЧКИЯТ ОКРЪЖЕН СЪД**

РЕШИ:

ОСЪЖДА „ЗОРА – ***И“ ООД с. Добрин, ул. „***“ № 14, общ. Крушари, област Добрич, ЕИК *** да заплати на „АГРИВА БГ“ ООД гр. Добрич, ул. „***“ № 1, ЕИК ****, сумата от 169 300.00 лв., представляваща обезщетение за понесени вреди, изразяващо се в разликата в цената по развалиния договор за покупко-продажба на 500 т. слънчоглед от 23.02.2022 г. и цената по заместващите сделки, ведно със законната лихва, начиная от датата на предявяване на иска – 20.04.2022 г., до окончателното ѝ изплащане, претендиран на основание чл. 323 ТЗ във вр. с чл. 87, ал. 2 ЗЗД, разноси по т. д. № 78/2022 г. по описа на Окръжен съд – Добрич: 7 272.00 лв. и адвокатско възнаграждение в размер на 5 916.00 лв., както и разноси по обезпечителното производство по ч. т. д. № 53/2022 г. по описа на Окръжен съд – Добрич: държавна такса – 40.00 лв., разноси – 567.00 лв. и адвокатско възнаграждение – 3 000.00 лв.

**РЕШЕНИЕТО ПОДЛЕЖИ НА ВЪЗЗИВНО ОБЖАЛВАНЕ ПРЕД
ВАРНЕНСКИЯ АПЕЛАТИВЕН СЪД В ДВУСЕДМИЧЕН СРОК ОТ
ВРЪЧВАНЕТО МУ НА СТРАНИТЕ.**

Съдия при Окръжен съд – Добрич: _____